

Ministeren

Retsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K



Udlændinge- og Integrationsministeriet

Retsudvalget har den 4. september 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 1735 (alm. del) efter ønske fra Rosa Lund (EL) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 1735:

I svaret på REU alm. del - spørgsmål 1677 skriver ministeren, at frihedsberøvelse "er et nyttigt redskab til at motivere udlændinge uden lovligt ophold til at forlade landet". Vil ministeren redegøre for, hvordan dette stemmer overens med "Rapport om asylansøgere muligheden for at få adgang til arbejdsmarkedet og bo uden for asylcentre" skrevet af et af Justitsministeriet i januar 2012 nedsat embedsmandsudvalg, hvor det på side 58 øverst konstateres: "Siden oktober 2005 har Rigspolitiet således ikke anvendt hjemlen til frihedsberøvelse i udlændingelovens § 36, stk. 5, idet erfaringerne har vist, at frihedsberøvelse ikke har den ønskede motiverende effekt. Tilsvarende gør sig gældende i forhold til anvendelsen af muligheden for frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36, stk. 6". Vil ministeren oplyse, om der siden rapportens færdiggørelse i juni 2012 har vist sig konkrete resultater, der godtgør, at frihedsberøvelse – modsat hvad der var Rigspolitiets opfattelse fra 2005 til 2012 – alligevel har en motiverende effekt, og at der således kan siges at være tale om et efter ministerens opfattelse "nyttigt redskab"?

Svar:

1. Det er regeringens klare holdning, at udlændinge uden lovligt ophold har en pligt til at rejse ud af landet hurtigst muligt, ligesom de har pligt til at samarbejde med myndighederne.

Administrativ frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36 kan i den forbindelse været et nyttigt og nogle gange afgørende redskab. Det kan bl.a. være fordi, at man vurderer, at der er en risiko for, at udlændingen forsvinder eller lægger hindringer i vejen for en udsendelse.

Hvis en udlænding ikke ønsker at medvirke til sin udrejse, er der i lyset af udlændingeloven endvidere adgang til at træffe bestemmelse om en række motivationsfremmende foranstaltninger, herunder eksempelvis motivationsfremmende frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36, stk. 5 og 6.

29. september 2020

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Udsendelse
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2020 - 16286
Akt-id 1378660

Det er som udgangspunkt en forudsætning for anvendelse af administrativ frihedsberøvelse efter udlændingeloven, herunder motivationsfremmende frihedsberøvelse, at mindre indgribende foranstaltninger, såsom meldepligt og opholdspligt m.v., ikke har vist sig tilstrækkelige.

Således anvendes motivationsfremmende frihedsberøvelse som udgangspunkt som sidste udvej, når en udlænding uden lovligt ophold ikke samarbejder med udlændingemyndighederne om sin udrejse, og frihedsberøvelsen ophører igen, når udlændingen samarbejder.

Sådanne tiltag finder jeg generelt er nødvendige i forhold til at sikre et effektivt udsendelsessystem. I den forbindelse sender motivationsfremmende frihedsberøvelse også et vigtigt signal om, at det ikke er omkostningsfrit at nægte at samarbejde med myndighederne.

Rigspolitiet har gentagende gange siden den omtalte rapport fra 2012 afvist at kunne udtale sig generelt om effekten af motivationsfremmende frihedsberøvelse. Jeg noterer mig dog samtidig, at Rigspolitiet har oplyst, at det beror på en konkret vurdering fra sag til sag, om en frihedsberøvelse har den motivationsfremmende effekt, og at der i hvert fald i konkrete tilfælde er udlændinge, som er udrejst eller udsendt i umiddelbar forlængelse af deres løsladelse. Der henvises bl.a. til tidligere besvarelser af UUI (Alm. del) spørgsmål 4 og 131, FT 2018-19 (2. samling).

Det bemærkes, at Hjemrejsestyrelsen den 1. august 2020 overtog ansvaret for den praktiske del af udsendelsesarbejdet. Udlændinge- og Integrationsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet et bidrag fra styrelsen, som bl.a. oplyser følgende:

”Hjemrejsestyrelsen er i en overgangsfase, hvor styrelsen er ved at opbygge den konkrete registreringspraksis med henblik på at udarbejde statistik. Der kan desværre ikke på baggrund af det eksisterende registreringsgrundlag i det elektroniske sagsbehandlingssystem foretages en sikker opgørelse af oplysninger om afviste asylansøgere, som er hjemrejst/udsendt efter løsladelse fra frihedsberøvelse i medfør af udlændingelovens § 36, stk. 5 og 6.”

2. Jeg vil samtidig gerne understrege, at det er vigtigt for mig, at regeringens politik ikke kun sender signaler, men at vi også vurderer, at den virker efter hensigten.

Vi kan selvfølgelig sjældent vide med sikkerhed, hvilke konkrete tiltag som har en motivationsfremmende effekt, men jeg vil fastholde, at jeg generelt finder motivationsfremmende foranstaltninger – herunder frihedsberøvelse efter § 36, stk. 5 og 6 – nødvendige i forhold til at sikre et effektivt udsendelsessystem.

Mattias Tesfaye

/

Eydbjørn Djurhuus